

Natuurtoets Westzanerwerf te Westzaan

Toetsing aan de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-rapport 2013-9

Versie	Datum
Eindrapport	25 maart 2013

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A
1822 BS Alkmaar

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Habitattoets	5
1.3	Toetsing FF-wet	6
1.4	Het plangebied.....	6
1.5	Leeswijzer	7
2	Beschermingskader	9
2.1	Europese wetgeving	9
2.1.1	Habitatrichtlijn.....	9
2.1.2	Vogelrichtlijn	10
2.2	Landelijke wetgeving	10
2.2.1	Natuurbeschermingswet 1998.....	10
2.2.1.1	Instandhoudingsdoelstellingen	11
2.2.1.2	Externe werking	13
2.2.1.3	Bestaand gebruik.....	13
2.2.1.4	Vergunningverlening	13
2.2.2	Flora- en faunawet	14
2.2.2.1	Zorgplicht	14
2.2.2.2	Verbodsbepalingen	14
2.2.2.3	Vrijstellingen	15
2.2.2.4	Ontheffingsmogelijkheid	16
2.2.2.5	Gedragscode	17
2.2.2.6	Broedvogels.....	17
3	Het Natura 2000-gebied en de FF-wet	19
3.1	Polder Westzaan.....	19
3.2	Beschermde waarden bij het plangebied.....	21
3.2.1	Natuurbeschermingswet 1998.....	21
3.2.2	Flora- en faunawet	22
4	Projectbeschrijving en effecten	23
4.1.1	Huidige situatie.....	23
4.1.2	Werkzaamheden en plansituatie	23
4.2	Effecten van het project	24
4.2.1	Natura 2000.....	24

4.2.1.1	Aanlegfase	24
4.2.1.2	Aanwezigheidsfase	25
4.2.1.3	Bestaand gebruik	25
4.2.2	FF-wet	25
4.3	Gevoeligheid van de habitat-typen en soorten	26
4.3.1	Algemeen	26
5	Voortoets	27
5.1	Natuurbeschermingswet 1998.....	27
5.2	Flora- en faunawet	27
5.3	Conclusie	27
6	Verslechteringstoets	29
6.1	Effectbeoordeling.....	29
6.1.1	Versnippering.....	29
6.1.2	Hinder door geluid.....	30
6.1.3	Hinder door licht.....	31
6.1.4	Hinder door trillingen	32
6.1.5	Optische verstoring	33
6.2	Conclusie Verslechteringstoets.....	33
6.3	Cumulatieve effecten.....	33
7	Samenvatting van de conclusies	34
8	Literatuur	35
Bijlage 1	Aangemelde Vogelsoorten en Habitattypen in Polder Westzaan.....	37
Bijlage 2	Noordse woelmuis in Polder Westzaan.....	38

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Er zijn plannen om op het terrein 'Westzanerwerf' in het dorp Westzaan woningen te bouwen. In totaal zullen op deze locatie 145 woningen gerealiseerd worden. Op het terrein zijn reeds een aantal loodsen gesloopt.

In 2008 is als vervolg op een uitgevoerde *quickscan* (DE BEER, 2008) een inventarisatie in het plangebied uitgevoerd (DE BEER & VAN STRAATEN, 2008). Uit deze inventarisatie bleek dat op het terrein de zwaar beschermde Rietorchis en Rugstreeppad voorkwamen. In 2011 is opnieuw een inventarisatie op het terrein uitgevoerd (VAN STRAATEN, 2011). Het bleek dat geen van deze beschermde soorten meer aangetroffen kon worden en ook werden geen andere zwaar beschermde natuurwaarden vastgesteld.

Het plangebied ligt nabij Natura 2000-gebied Polder Westzaan, een speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn. Omdat het project mogelijk versturende effecten heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, is het nodig een habitattoets uit te voeren waarbij deze gevolgen worden beoordeeld. Naast gevolgen van het project voor de Natuurbeschermingswet wordt ook nader gekeken naar gevolgen voor onder de Flora- en faunawet beschermde waarden.

Dit rapport, uitgevoerd door Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot in opdracht van Parteon Projectontwikkeling, doet verslag van deze toetsingen.

Ten behoeve van beide toetsen is op 7 maart 2013 een veldbezoek aan het plangebied gebracht.

1.2 Habitattoets

Alhoewel in de wet het begrip 'habitattoets' niet voorkomt, wordt dit begrip in de praktijk veel gebruikt. De habitattoets dient om vast te stellen of, en zo ja, onder welke voorwaarden een menselijke activiteit in en rondom een Natura 2000-gebied kan worden toegelaten. Meer concreet heeft de habitattoets de volgende twee oogmerken:

- ♣ Aannemelijk maken dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast. Het begrip 'natuurlijke kenmerken' moet worden gerelateerd aan de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied: ze hebben te maken met de ecologische functies.

- ♣ Aannemelijk maken dat een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel de verstoring van soorten, niet optreedt.

1.3 Toetsing FF-wet

In een toetsing van de gevolgen van bepaalde plannen voor waarden beschermd onder de Flora- en faunawet wordt gekeken naar:

- ♣ Welke (zwaar beschermde) waarden zijn vastgesteld;
- ♣ Wat is het effect van plannen op deze waarden;
- ♣ Is het mogelijk d.m.v. mitigerende en compenserende maatregelen mogelijk een negatief effect weg te nemen.

1.4 Het plangebied

In Figuur 1 is de ligging van het plangebied Westzanerwerf aangegeven. Op de kaart is tevens aangegeven hoe de locatie is gelegen ten opzichte van de zuidelijke grens van het nabijgelegen Natura 2000-gebied. In Figuur 2, op pagina 20, staat de precieze omgrenzing daarvan volgens het aanwijfsbesluit van het Natura 2000-gebied Polder Westzaan.

Het plangebied maakt geen deel uit van Natura 2000-gebied 'Polder Westzaan'. Het ligt minimaal op 450 meter afstand van de zuidelijke begrenzing van dit gebied. Het terrein is grotendeels begroeid met een lage vegetatie van ruigtekruiden, struwelen en opslag van jonge bomen als populieren, Gewone es en Zwarte els. Hier en daar was de vegetatie in het plangebied gemaaid om boomopslag tegen te gaan. Het plangebied is over het algemeen droog met her en der verharde

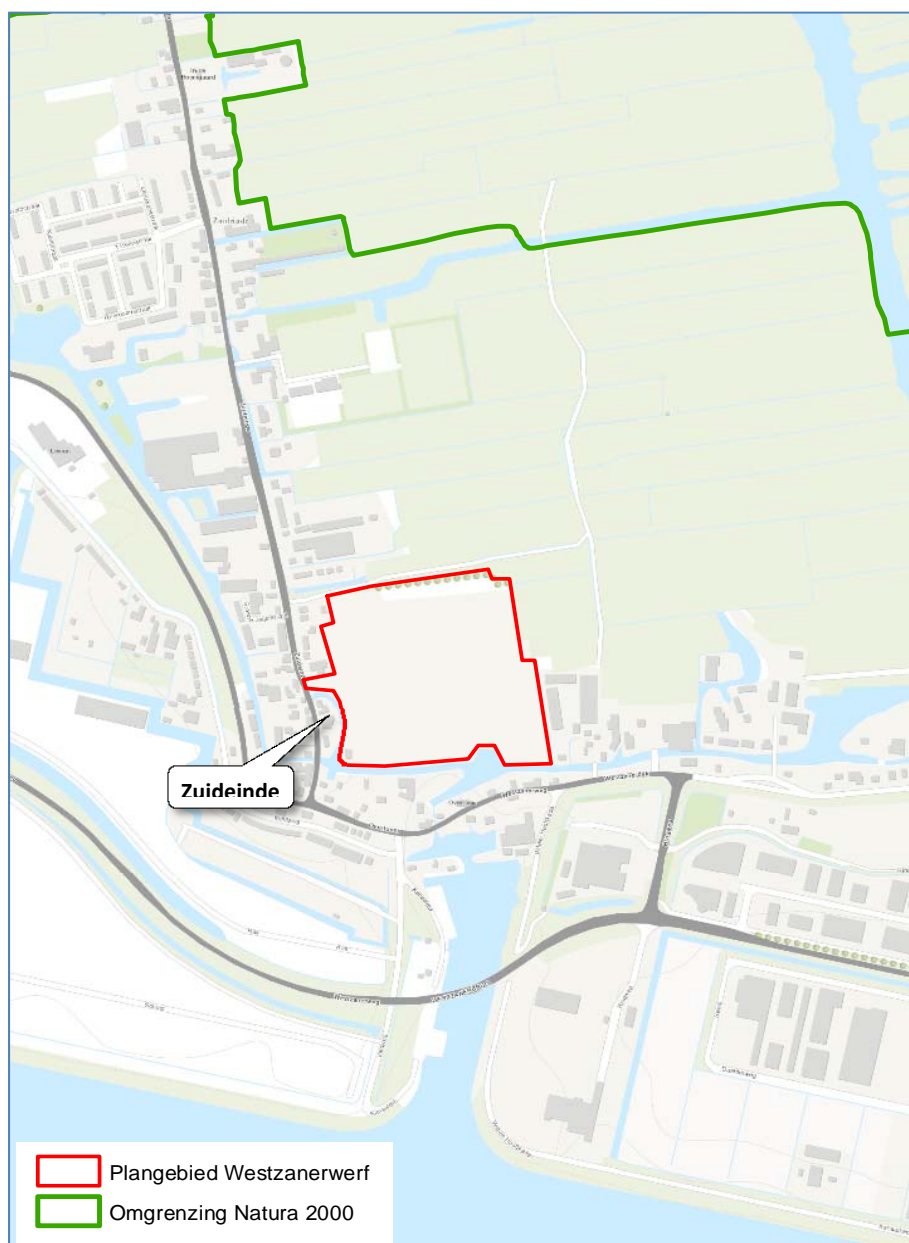
Polder Westzaan, gefotografeerd vanaf de rand van het plangebied naar het noordoosten.

of half verharde terreindelen. Rond het gebied ligt aan de zuidkant en de westkant de lintbebouwing van het zuidelijke deel van dorp Westzaan. Tussen de bebouwing en het plangebied liggen vrij brede, 'ingebouwde' wateren met steile, beschoeide oevers en kades. Ook langs de Overtoom, richting het noordwesten, ligt een brede waterpartij tussen de dijk en de bebouwing. Naar het noorden en oosten ligt het ter plaatse zeer open poldergebied van Polder Westzaan. Vrijwel het gehele gebied bestaat hier uit vochtige graslanden doorsneden met sloten.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt aangegeven hoe de wetgeving rond Natura 2000-gebieden is ontstaan en wat deze wetgeving precies inhoudt. Tevens komt de Flora- en faunawet en andere natuurwetgeving die

Figuur 1.
Ligging van het plangebied Westzanerwerf en de zuidelijke begrenzing van Natura 2000-gebied Polder Westzaan.

van toepassing kan zijn op plannen en activiteiten aan de orde. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van Natura 2000-gebied 'Polder Westzaan' en de daarin beschermde natuurwaarden. In dit hoofdstuk wordt tevens het bekende of verwachte vóórkomen van deze waarden nabij of in het plangebied besproken alsmede het verwachte voorkomen van soorten die (zwaar) zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. In hoofdstuk 4 wordt een projectbeschrijving gegeven van de ontwikkelingsplannen en wordt aangegeven welke storende effecten zouden kunnen optreden bij het uitvoeren van deze plannen. In hoofdstuk 5 wordt eerste toetsing (voortoets) uitgevoerd op grond van eerdere hoofdstukken, waarna in hoofdstuk 6 de effecten in detail worden onderzocht middels een zogenaamde 'verslechteringsstoets'. Tenslotte worden in hoofdstuk 7 en 8 de conclusies op een rij gezet en een literatuurlijst gepresenteerd.

2 Beschermingskader

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van het beschermingskader voor flora en fauna.

De belangrijkste landelijke wetgeving voor flora en fauna valt uiteen in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet welke beide (gedeeltelijk) zijn gebaseerd op Europese wetgeving.

In de Natuurbeschermingswet 1998 (uit 2005) is de bescherming van gebieden geregeld. In deze wet worden de bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming uitgewerkt, aangevuld met landelijk om andere redenen beschermde gebieden. Deze wet is met name van belang bij de hier beschreven Habitattoets.

In de Flora- en faunawet (uit 2003) is de bescherming van soorten geregeld. In deze wet worden de bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn ten aanzien van soortbescherming uitgewerkt, aangevuld met een aantal landelijk te beschermen soorten.

2.1 Europese wetgeving

2.1.1 Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn wordt algemeen beschouwd als de richtlijn waarin de bepalingen van de Conventie van Bern uit 1982 in het Europees Gemeenschapsrecht zijn omgezet. Hij heeft zowel een gebiedsbeschermend doel als een doel met betrekking tot soortbescherming.

Gebiedsbescherming

De Habitatrichtlijn is gericht op de realisatie van een coherent Europees ecologisch gebiedennetwerk, het zogenaamde Natura 2000-netwerk.

Hiervoor dienen de EU-landen in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aan te wijzen, soms in combinatie met Vogelrichtlijngebieden (zie §2.1.2). Als speciale beschermingszones worden alleen gebieden aangewezen met natuurlijke vegetaties (habitats) genoemd in Bijlage I van de Habitatrichtlijn en/of de leefgebieden van diersoorten die zijn genoemd in Bijlage II (zie kader).

De aanwijzing van gebieden als speciale beschermingszone heeft een aantal gevolgen. Zo dienen de EU-landen maatregelen te treffen zodat de natuurlijke vegetaties (habitats) en/of de leefgebieden van de te beschermen soorten zich verder kunnen ontwikkelen. Binnen de aangewezen gebieden kunnen plannen of projecten die 'significante gevolgen' op deze ontwikkeling hebben alleen worden toegestaan indien ze een dwingende reden van groot openbaar belang vertegenwoordigen en indien is aangetoond dat er voor het

Kader

*Bijlagen van de
Habitatrichtlijn.*

Bijlage	Omschrijving
Bijlage I	In deze bijlage staat een lijst met beschermde vegetaties (habitats) waarvoor Habitatrichtlijngebieden worden aangewezen. In Nederland gaat het om 51 habitattypen.
Bijlage II	In deze bijlage staat een lijst met 50 diersoorten en 4 plantensoorten waarvoor beschermde gebieden moeten worden aangewezen. Deze bijlage geeft diverse wetenschappelijke selectiecriteria voor de onderlinge beoordeling van mogelijke beschermingszones. Deze criteria
Bijlage III	hebben vooral te maken met de mate van representativiteit, de oppervlakte, de mate van instandhouding en de herstelmogelijkheden van de habitattypen.
Bijlage IV	In deze bijlage staat een lijst met 86 diersoorten en 4 plantensoorten waarvoor de lidstaten beschermingsmaatregelen moet nemen.
Bijlage V	In deze bijlage staat een lijst met 43 plantensoorten en 19 diersoorten waarvoor exploitatie en onttrekken aan de natuur -indien nodig- moet worden gereguleerd.

plan of project in kwestie geen alternatief is. Bovendien moeten als vergoeding voor de natuurwaarden die worden aangetast, compenserende maatregelen worden getroffen om de samenhang van het Natura 2000-netwerk te waarborgen.

Soortbescherming

De Habitatrichtlijn beschermt soorten die voorkomen in Bijlage IV. In deze Bijlage zijn soorten opgenomen waarvoor geen verplichting geldt om hun leefgebied als speciale beschermingszone aan te wijzen maar die wel op een andere wijze bescherming behoeven. Zo dienen de EU-landen voor deze soorten onder meer een verbod in te stellen op de beschadiging of de vernieling van hun voortplantings-, groei- en rustplaatsen en moet een verbod gelden op het vangen, vernielen en doden van deze planten en dieren.

2.1.2 Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn verplicht de lidstaten van de Europese Unie de instandhouding te garanderen van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop het Europese verdrag van toepassing is.

Artikel 4 van de Vogelrichtlijn bevat, net als de Habitatrichtlijn, de verplichting tot het aanwijzen van zogenaamde speciale beschermingszones. Deze worden 'Vogelrichtlijngebieden' genoemd.

Vogelrichtlijngebieden zijn vervolgens, vaak samen met Habitatrichtlijngebieden, ingevoegd in het Natura 2000-netwerk.

2.2 Landelijke wetgeving**2.2.1 Natuurbeschermingswet 1998**

In deze wet is landelijk de bescherming van gebieden geregeld en hierin zijn sinds 1 oktober 2005 ook de bepalingen uit de Vogel- en

Habitatrichtlijn uitgewerkt. De Natuurbeschermingswet kent drie typen gebieden, waarvan het eerste het meest voorkomt:

- ♣ Natura 2000-gebieden (opnieuw begrensde samenstelling van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden).
- ♣ Beschermde natuurmonumenten.
- ♣ Gebieden die de Minister van EZ aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van verplichtingen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) zoals bijvoorbeeld 'Wetlands'.

Het aanwijzingsbesluit is voor Natura 2000-gebieden van groot belang, omdat het onder meer het referentiekader biedt voor het beheerplan, de beoordeling van projecten en activiteiten en de vergunningverlening. Dit referentiekader wordt gevormd door de instandhoudingsdoelstellingen en de begrenzing van het gebied (in de vorm van een kaart met een toelichting).

Natura 2000-gebieden

Activiteiten in Natura 2000-gebieden mogen geen significante gevolgen hebben op beschermde waarden van deze gebieden. Echter, ook activiteiten in de buurt van Natura 2000-gebieden mogen als gevolg van zogenaamde 'externe werking' geen significante gevolgen hebben op deze gebieden.

Gevolgen zijn 'significant' wanneer de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied op lange termijn niet gerealiseerd kunnen worden.

Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort dan wel de kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, kan sprake zijn van significante gevolgen.

2.2.1.1 Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstellingen zoals bedoeld in artikelen 19d en 19f van de Natuurbeschermingswet 1998 beschrijven de doelen voor de instandhouding van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties in het wild levende plant- en diersoorten, zoals vereist door de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Deze natuurwaarden moeten in een gunstige staat van instandhouding gebracht of gehouden worden.

Artikel 19d lid 1

"Het is verboden zonder vergunning (...) projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige

projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.” Hierin is artikel 6 lid 2 HRI verwerkt.

Artikel 19f lid 1

“Voor projecten waarover gedeputeerde staten een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, nemen, en die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt de initiatiefnemer alvorens gedeputeerde staten een besluit nemen, een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied.” Hierin is artikel 6 lid 3 HRI verwerkt.

De ‘staat van instandhouding’ van een natuurlijke habitat wordt als ‘gunstig’ beschouwd wanneer:

- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen, en;
- ♣ de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en;
- ♣ de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is.

De ‘staat van instandhouding’ voor een soort wordt als ‘gunstig’ beschouwd wanneer:

- ♣ uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven;
- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden;
- ♣ er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Beschermde natuurmonumenten

Bij Beschermd Natuurmonumenten gaat het om de wezenlijke kenmerken (natuurschoon, natuurwetenschappelijke betekenis, dieren en planten) die in het aanwijzingsbesluit zijn vermeld en of handelingen schadelijk kunnen zijn en deze wezenlijke kenmerken aantasten.

2.2.1.2 Externe werking

Zowel projecten en andere handelingen in- als buiten een Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument kunnen vergunningplichtig zijn. De wet kent namelijk de externe werking. Dit houdt in dat als een activiteit, die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor dat gebied, deze beoordeeld moet worden.

2.2.1.3 Bestaand gebruik

Onder bestaand gebruik dient te worden verstaan: “gebruik dat op 31 maart 2010 bekend is, of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn bij het bevoegd gezag”. Op grond van artikel 19d lid 3 Nbw is voor bestaand gebruik geen vergunning benodigd. Bestaand gebruik is echter niet vergunningsvrij als er sprake is van een project met mogelijk significante effecten voor een Natura 2000-gebied.

2.2.1.4 Vergunningverlening

Wanneer plannen bestaan om een project in- of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegd gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Voor het uitvoeren van projecten in of nabij beschermde gebieden is vaak een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De hoofdvraag is of er een kans op significant negatieve gevolgen bestaat. Dat is het geval als op grond van objectieve gegevens niet valt uit te sluiten dat het project significante gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het gebied. Op deze vraag zijn drie antwoorden mogelijk:

- ♣ Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.
- ♣ Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (ex artikel 19d lid 1) aan de orde is. Omdat het effect zeker niet significant is, volstaat daarvoor de zogenoemde verslechterings-toets. Hierbij brengt de initiatiefnemer gedetailleerd in kaart wat de effecten (kunnen) zijn van de activiteit op de relevante natuurwaarden in het gebied. Indien van toepassing worden effecten getoetst in combinatie met die van andere projecten (cumulatie).
- ♣ Er is kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (ex artikel 19d lid 1) aan de orde is. Omdat er kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist (artikel 19f lid 1). Uit dit onderzoek, waarbij ook cumulatieve effecten moeten zijn meegenomen, kan blijken (1) dat er geen kans is op een negatief effect. In dat geval wordt

de vergunning verleend. Ook kan blijken dat (2) er kans is op een aanvaardbaar negatief effect. In dat geval wordt de vergunning verleend onder voorschriften/beperkingen. Wanneer de gevolgen (3) inderdaad significant blijken te kunnen zijn moet aangetoond worden dat er geen alternatieven zijn, dat er een dwingende reden van groot openbaar belang is en dat voorzien is in compensatie.

De aanvrager moet in de vergunningaanvraag zijn belang bij het verlenen van de vergunning motiveren. Binnen dertien weken na datum van ontvangst wordt beslist of de vergunning verleend wordt, of dat de termijn eenmalig met dertien weken wordt verlengd.

2.2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is het nationale wettelijke kader dat de soortbeschermende bepalingen van de Habitatrictlijn in nationaal recht heeft omgezet.

De soortenlijst die volgt uit deze Europese bepalingen is aangevuld met een extra aantal landelijk te beschermen soorten door de Minister van EZ.

Wanneer plannen bestaan voor projecten in Natura 2000-gebieden die negatieve gevolgen kunnen hebben voor onder de Flora- en faunawet beschermde soorten, dienen deze effecten in een aparte toetsing te worden beschreven en dient mogelijk ontheffing te worden aangevraagd.

2.2.2.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de Flora- en faunawet is de zorgplicht (artikel 2), die stelt “dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

2.2.2.2 Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent verschillende verbodsbepalingen:

- ♣ Het is verboden wilde planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- ♣ Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of

met het oog daarop op te sporen, dan wel opzettelijk te veront-
rusten (artikel 9 en 10);

- ♣ Het is verboden van beschermde diersoorten nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (artikel 11) en iets dergelijks geldt voor eieren (artikel 12).

2.2.2.3 Vrijstellingen

De Mol is vrijgesteld van de verboden van de artikelen 9 t/m 11 en daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis vrijgesteld in of op gebouwen of daarbij behorende erven.

Er zijn daarnaast nog een aantal andere algemene soorten aangewezen die vrijgesteld zijn van de verboden van de artikelen 8 t/m 12, indien werkzaamheden worden verricht in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik of van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor deze soorten hoeft dan geen ontheffing te worden aangevraagd, maar de zorgplicht blijft onverminderd gelden. Dit wordt het 'lichte beschermingsregime' genoemd, geldend voor de zogenaamde 'Tabel 1-soorten' (zie kader 'Tabellen van de Flora- en faunawet'. Voor een precies overzicht van soorten in de tabellen zie:

<http://www.dasenboom.nl/pdf/soorten%20FFW%20tabel%203.pdf>
of http://www.hetInvloket.nl/txmpub/files/?p_file_id=37183 of
http://www.hetInvloket.nl/txmpub/files/?p_file_id=41764).

Kader

Tabellen van de Flora- en faunawet.

Tabel	Omschrijving
Tabel 1	Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als "bestendig beheer en onderhoud", "bestendig gebruik" of "ruimtelijke ontwikkeling", geldt een vrijstelling voor de soorten uit Tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft dan geen ontheffing aangevraagd worden. Voor andere dan hierboven genoemde activiteiten is voor de soorten uit Tabel 1 wel een ontheffing nodig.
Tabel 2	Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als "bestendig beheer en onderhoud", "bestendig gebruik" of "ruimtelijke ontwikkeling", geldt een vrijstelling voor de soorten in Tabel 2, <u>mits</u> activiteiten aantoonbaar worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Als de functionaliteit van de voortplantings-, rust- en/of vaste verblijfplaats niet kan worden gegarandeerd en men niet in het bezit is van een dergelijke gedragscode, is voor de soorten in Tabel 2 een ontheffing nodig.
Tabel 3	Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als "bestendig beheer en onderhoud" of "bestendig gebruik", geldt een vrijstelling voor de soorten in Tabel 3 <u>mits</u> activiteiten aantoonbaar worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als "ruimtelijke ontwikkeling", en de functionaliteit van de voortplantings-, rust- en/of vaste verblijfplaats kan niet worden gegarandeerd, dan is voor Tabel 3-soorten een ontheffing nodig. Ook voor vogels geldt deze zware toets.

2.2.2.4 Ontheffingsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals het aanleggen van woningbouw- of bedrijventerreinen, kan beschadiging of vernieling tot gevolg hebben van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermde) soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing volgens artikel 75 van de Flora- en faunawet verkregen worden.

Als er beschermde soorten voorkomen uit **Tabel 2** of **Tabel 3** (zie kader 'Tabellen van de Flora- en faunawet') én als het niet mogelijk is door middel van verzachtende en/of compenserende maatregelen schade aan deze natuurwaarden te voorkomen, dan is ontheffing vereist.

Als door het nemen van voldoende verzachtende en/of compenserende maatregelen geen schade optreedt (te beoordelen door het Ministerie van EZ!), hoeft geen ontheffing te worden verkregen.

De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegde gezag (Ministerie van EZ) op grond van de volgende punten per beschermingsregime of soortgroep:

Tabel 2:

- ♣ In hoeverre treedt schade op?
- ♣ Komt 'de gunstige staat van instandhouding' in gevaar?

Tabel 3 én voorkomend in Bijlage IV Habitatrictlijn

- ♣ In hoeverre treedt schade op?
- ♣ Is er een wettelijk belang zoals bescherming flora en fauna, volksgezondheid, openbare veiligheid of dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten?
- ♣ Zijn er bevredigende alternatieven?
- ♣ Komt 'de gunstige staat van instandhouding' in gevaar?

Tabel 3, niet voorkomend in Bijlage IV Habitatrictlijn

- ♣ In hoeverre treedt schade op?
- ♣ Is er een wettelijk belang zoals onder andere eerder genoemde belangen of een belang in de vorm van het uitvoeren van werkzaamheden in verband met ruimtelijke inrichting en ontwikkeling?
- ♣ Zijn er, bevredigende, alternatieven?
- ♣ Komt 'de gunstige staat van instandhouding' in gevaar?

Broedvogels (zie §2.2.2.6)

- ♣ In hoeverre treedt schade op?
- ♣ Is er een wettelijk belang zoals bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, bedreiging volksgezondheid of openbare veiligheid?

- ♣ Zijn er bevredigende alternatieven?
- ♣ Komt 'de gunstige staat van instandhouding' in gevaar?

Voor een overzicht van de soorten van Bijlage IV zie:

<http://www.minInv.nederlandsesoorten.nl>.

2.2.2.5 Gedragscode

Indien men in het bezit is van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode hoeft bij werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud en van bestendig gebruik voor de **Tabel 2- en 3**-soorten en ook voor vogels geen ontheffing te worden aangevraagd, mits aantoonbaar wordt gewerkt met deze gedragscode. Het is ook mogelijk te werken conform een dergelijke goedgekeurde gedragscode zonder deze zelf te hebben opgesteld. Te beïnvloeden soorten dienen dan wel in de gebruikte gedragscode te worden behandeld!

Bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting hoeft voor **Tabel 2**-soorten geen ontheffing te worden aangevraagd wanneer men in het bezit is van (of aansluit bij) een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode.

2.2.2.6 Broedvogels

Voor broedvogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Als men versturende activiteiten buiten het broedseizoen laat plaatsvinden worden de vogels geacht te kunnen uitwijken, treedt geen schade op en is geen ontheffing noodzakelijk.

Vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van vaste rust- of verblijfplaatsen en zijn daarom jaarrond beschermd.

Van enkele soorten zijn de nesten jaarrond beschermd. De indicatieve lijst met vogelsoorten waarvan de nesten gedurende het hele jaar zijn beschermd is in 2009 aangepast (zie kader). **Let wel!** Bij de bescherming van een jaarrond beschermd nest of verblijf wordt zowel de verblijfplaats als de (directe) omgeving die nodig is voor het succesvol functioneren daarvan betrokken!

Voor jaarrond beschermde soorten kan, meestal alleen buiten het broedseizoen, wel ontheffing worden aangevraagd. Een 'omgevingscheck' is dan vereist. Een deskundige moet in dat geval vaststellen of de desbetreffende soort zelfstandig een vervangend nest kan vinden in de omgeving, of dat door verzachtende en /of compenserende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rustplaats gegarandeerd kan worden. Om zeker te zijn dat geplande of genomen maatregelen hiertoe voldoende zijn en er geen ontheffing nodig is, kunnen deze middels een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan het Ministerie van

EZ. Het Ministerie zal de ontheffingsaanvraag dan 'positief afwijzen' omdat geen schade wordt voorzien. Een dergelijke positieve afwijzing kan (juridisch) gelden als ontheffing voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Het is uiteraard essentieel dat de (aan het ministerie) voorgestelde maatregelen ook daadwerkelijk worden genomen.

3 Het Natura 2000-gebied en de FF-wet

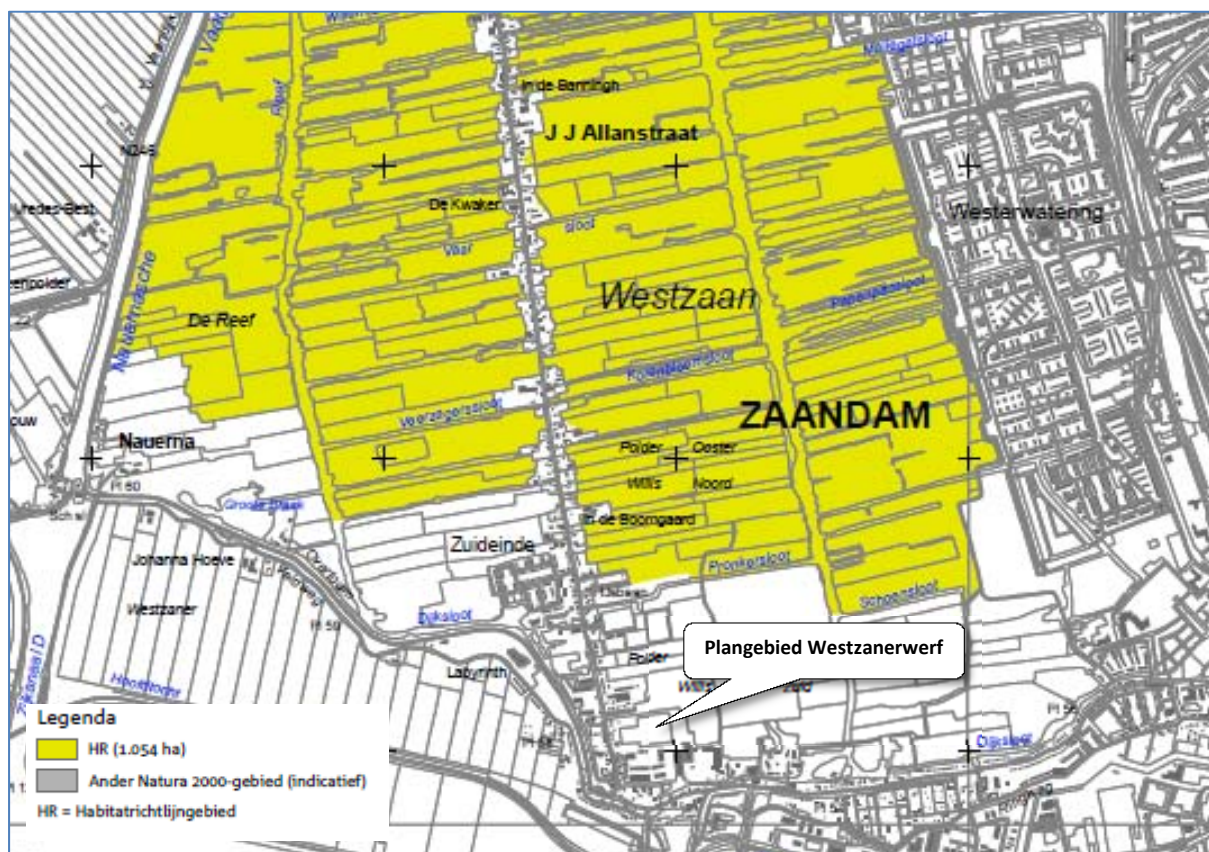
Hieronder worden eerst de (natuurlijke) kenmerken van het Natura 2000-gebied beschreven (informatie van www.rijksoverheid.nl, waarop ook de tekst uit Janssen & Schaminée, 2003, 2004) en wordt een overzicht gegeven van de doelen die gesteld zijn voor dit gebied t.a.v. beschermde waarden waarvoor het is aangemeld. Vervolgens wordt aangegeven waar deze onder de NB-wet beschermde waarden te verwachten zijn. Ook het voorkomen van soorten, beschermd onder de Flora- en faunawet in- en in de directe nabijheid van het plangebied wordt besproken.

In Figuur 2 is de precieze ligging en omgrenzing van Polder Westzaan aangegeven. Het gebied is in zijn geheel aangemeld als Habitatrictlijngebied (hierna: HR). Er zijn geen Beschermde Natuurmonumenten aanwezig binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied.

3.1 Polder Westzaan

Figuur 2.
Precieze omgrenzing
van Natura 2000-gebied
Polder Westzaan nabij
het plangebied.

Natura 2000-gebied Polder Westzaan (gebiedsnummer 91) is 1065 ha groot. Dit gebied is in ontwerp door de Minister van LNV (nu EZ) op 10 september 2008 gepubliceerd. Het ontwerp aanwijzingsbesluit heeft van 11 september tot en met 22 oktober 2008 ter inzage gelegen. Het gebied is nog niet definitief aangewezen. Een Concept

beheerplan Natura 2000 Polder Westzaan is verschenen op 11 januari 2011.

Gebiedsbeschrijving

Polder Westzaan omvat een door bebouwing en wegen doorsneden brak veenweidegebied direct ten noorden van het Noordzeekanaal. Het gebied bestaat vooral uit graslanden, met talloze sloten en lintvormige verlandingsgemeenschappen. Het is belangrijk voor verschillende brakke vegetatietypen, in het bijzonder brakke veenmosrietlanden en ruigten met Heemst (*Althaea officinalis*) en Echt lepelblad (*Cochlearia officinalis subsp. officinalis*).

Polder Westzaan is van oorsprong een hoogveengebied dat aan de zuid- en westrand werd begrensd door het Oer-IJ en in het oosten door een veenrivier, de Zaan. Het gebied werd evenals de andere veengebieden in Noord-Holland vanaf de 10de eeuw ontgonnen. De meeste percelen van de Polder Westzaan zijn door oost-west lopende sloten doorsneden.

In Polder Westzaan komen verschillende stadia voor van brakke verlanding zoals de jonge stadia met Ruwe bies. Het is een van de belangrijkste veenweidegebieden voor brakke ruigten met Echt lepelblad en Heemst en brakke graslanden. Naast jonge verlandingsstadia zijn ook bloemrijke veenmosrietlanden, veenmosrijke trilvenen en moerasheiden goed ontwikkeld. Door de ligging zijn er kansen het brakke karakter te behouden en te versterken. Het gebied is een kerngebied voor de Noordse woelmuis.

In Tabel 1 staan de habitattypen en soorten uit de Natura 2000-database. Roerdomp en Snor zijn opgenomen in Bijlage I van de Vogelrichtlijn en als complementair doel voor het HR-gebied gesteld.

Instandhoudingsdoelen

De instandhoudingsdoelen betreffen voor Schorren en zilte graslanden (binnendijks) een toename van de oppervlakte en de kwaliteit, voor Vochtige heiden (laagveengebied) en Ruigten en zomen (Harig wilgenroosje) een toename van oppervlakte onder minstens gelijkblijvende kwaliteit. Voor Overgangs- en trilvenen

Tabel 1.
Relevante habitattypen
en soorten in Polder
Westzaan (gebied 91).

Code	Habitattypen (verkorte naam)
H1330	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)
H4010	Vochtige heiden (laagveengebied)
H6430	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)
H7140	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)
Habitatrichtlijnsoorten	
H1134	Bittervoorn
H1149	Kleine modderkruiper
H1318	Meervleermuis
H1340	*Noordse woelmuis
Broedvogelsoorten	
A021	Roerdomp (complementair)
A292	Snor (complementair)

(veenmosrietlanden) wordt gestreefd naar behoud van oppervlakte en kwaliteit. Ook voor alle aangemelde habitatsoorten en voor de als complementair doel opgenomen Roerdomp en Snor wordt behoud van oppervlakte en kwaliteit leefgebied nagestreefd voor behoud van de populatie.

3.2 Beschermde waarden bij het plangebied

3.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

In Bijlage 1 en Bijlage 2 staat aangegeven hoe de aangemelde habitattypen en -soorten globaal verspreid zijn in Polder Westzaan. De vegetatiekartering die ten grondslag ligt aan deze kaart is uitgevoerd in de periode 2000-2004 en wordt gepresenteerd in VAN 'T VEER & HOOGEBOOM, 2008. Het blijkt dat de meest dichtbij gelegen relevante habitattypen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied op 750 (zoomvormende ruigtes) en 1000 meter (zilt grasland) afstand van het plangebied liggen.

Van de habitatrictlijnsoorten Bittervoorn, Rivierdonderpad en Kleine modderkruiper is geen precieze verspreiding bekend, maar van de eerste twee soorten wordt gemeld dat die in de periode van 1998 tot 2008 opvallend veel voorkwamen in de gehele Polder Westzaan, de Reef en het Guisveld. In het Noorderveen en rond de bebouwing van Zandijk is over het voorkomen van deze soorten niks bekend (VAN 'T VEER & HOOGEBOOM, 2008). De Kleine modderkruiper komt lokaal in minder grote aantallen voor. Ook van deze soort is niks bekend over de verspreiding in het Noorderveen en rond de bebouwing van Zandijk.

De Meervleermuis komt veel in het gebied voor en gebruikt het gebied als foerageergebied, met name bredere wateren zoals 'de Reef' en 'de Gouw' en de bredere zijsloten daarvan. Volgens HAARSMA, 2012 wordt Polder Westzaan vooral gebruikt door Vleermuizen uit kolonies in Westzaan en Oostzaan. De actieradius van een groep verblijvende Meervleermuizen is ongeveer 10 km. Aan Zuideinde 12 (zie Figuur 1), vlak naast het plangebied, bevond zich (tot 2010, zie §3.2.2) de enige bekende kolonie van het gebied (Med. GEMEENTE ZAA NSTAD).

In het gebied is ook de Noordse woelmuis opvallend algemeen, zie Bijlage 2. Het plangebied ligt op 760 meter afstand van potentieel biotoop voor deze soort in kleine oppervlakten, goed biotoop voor de soort ligt ongeveer 1650 meter weg.

De aangemelde Vogelrichtlijnsoorten Roerdomp en Snor broeden vrijwel uitsluitend in rietlanden, maar met name voor de Roerdomp zijn ook natte rietoevers belangrijk als foerageergebied en 's winters kunnen ruigere graslanden en overgangen naar zoomvormende ruigten dat ook zijn. In Bijlage 1 worden de territoria in Polder

Westzaan, zoals vastgesteld in 2004, van beide soorten weergegeven. Deze territoria liggen in rietlanden die als belangrijke moerassen zijn getypeerd in de Natuuratlas Zaanstad (VAN 'VEER ET AL., 2012). Ze liggen tussen de 1500 en 2200 meter verwijderd van het plangebied.

3.2.2 Flora- en faunawet

Op grond van de uitgevoerde inventarisatie uit 2011 (VAN STRAATEN, 2011) worden geen onder de FF-wet zwaar beschermde waarden verwacht op het terrein. Wel kunnen op het terrein verschillende broedvogels nestelen als Wilde eend, Bosrietzanger of Fazant.

Meervleermuis

In het kader van een voortoets rond het nieuwe bestemmingsplan van Polder Westzaan (DAMM & DE BEER, 2012) is door gemeente Zaanstad gemeld dat zich een kolonie Meervleermuizen bevindt in een woonhuis op Zuideinde 12. De Meervleermuis is zwaar beschermd onder Flora- en faunawet (Tabel 3, zie §2.2.2.4) en wordt genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Deze locatie ligt vlak naast het plangebied. In KAPTEYN, 1995 wordt deze kolonie ook genoemd en op kaart vermeld. In deze publicatie wordt aangegeven dat de kolonie zich op dat moment al 30 jaar in het woonhuis bevond en dat de vleermuizen steeds de gehele kraamperiode van hetzelfde huis gebruik maken. Het aantal dieren werd op 175 exemplaren gesteld.

In een recente en uitgebreide beschrijving van Meervleermuizen in- en rond Natura 2000-gebieden (HAARMSMA, 2012) wordt aangegeven dat de kolonie in 2010 na renovatie van het huis is verdwenen en dat de status en locatie van verblijfplaatsen van Meervleermuizen in Westzaan nu onbekend is. In deze publicatie wordt het aantal Meervleermuizen in de kolonie (vóór 2010!) op 250 gesteld.

Meervleermuizen overwinteren over het algemeen op andere plekken dan waar ze verblijven in kraam- en zomerverblijfplaatsen. Bekende overwinteringsplekken in Nederland zijn bijvoorbeeld bunkers in de kuststrook en groeves in Zuid-Limburg. Voorheen een connectie bestaan tussen de zomerverblijven in Westzaan en bunkers in Zuid-Kennemerland (HAARMSMA, 2012).

In deze studie wordt de kolonie Meervleermuizen op grond van de meest recente publicaties (van een toonaangevende Meervleermuis-onderzoeker voor de Zoogdierverseniging) als afwezig beschouwd, met de kanttekening dat mogelijk nog restanten van de oude kolonie in de buurt van het plangebied kunnen verblijven. De wateren langs het plangebied kunnen nog steeds gebruikt worden als vliegroute door Meervleermuizen maar met het verdwijnen van de vroegere grote kolonie zal dit gebruik aanzienlijk minder intensief zijn dan voorheen en minder sterk 'gedwongen'.

4 Projectbeschrijving en effecten

4.1.1 Huidige situatie

De huidige situatie wordt beschreven in §1.4. Er is nog geen sprake van bouwactiviteit in het plangebied.

4.1.2 Werkzaamheden en plansituatie

Zoals vermeld zullen op de planlocatie 145 woningen gerealiseerd worden. Eventueel zou dit aantal met een wijzigingsplan met 55 kunnen worden uitgebreid tot 200 woningen. Het betreft 'normale' laagbouwoningen, waarvan het ontwerp aansluit op de bestaande bebouwing langs het Zuideinde ter hoogte van het project.

De bebouwing aan de 'randen' van het nieuwbouwplan zal 'losser' zijn dan in het centrum van het plangebied. Hier zullen half vrijstaande woningen worden gebouwd. In het centrum zal dichtere bebouwing worden gerealiseerd. Een impressie van de (mogelijke) inrichting van het plangebied wordt gegeven in Figuur 3. Vanwege een 'geurcontour' van de bedrijvigheid oostelijk van het plangebied zal het oostelijke deel van het plangebied niet worden bebouwd. Dit deel van het plangebied blijft, net als in het verleden, bestemd als 'bedrijven'. In de praktijk zal naar het oosten en noorden het plangebied worden afgeschermd door 'groen'. De noordelijke groenzone zal vier meter breed worden.

De bebouwing van het terrein gaat gefaseerd plaatsvinden, uitgesmeerd over een totale planperiode van 10 jaar.

Figuur 3.
Impressie van het plangebied na realiseren van de bebouwing.

Voorafgaand aan het bouwen van de woningen zullen werkzaamheden worden verricht waarbij de huidige vegetatie wordt verwijderd, het terrein bouwrijp zal worden gemaakt, riolering en wegen zullen worden aangelegd en tenslotte woningen zullen worden gebouwd. Bij de eerste aanlegfases (bouwrijp maken, riolering) zal veel worden gegraven en is geluid van (graaf)machines en vrachtauto's te verwachten. Bij het bouwen van de woningen moet eerst geheid worden waarbij per bouwfase een tijdsduur van ongeveer drie weken met heiwerkzaamheden wordt voorzien. De heiwerkzaamheden en andere ecologisch gevoelige werkzaamheden worden waar mogelijk uitgevoerd in de 'voor flora en fauna meest gunstige periode'.

Werkzaamheden zullen niet in het donker plaatsvinden en het bouwterrein zal niet verlicht worden. Gerealiseerde woningen zullen uiteraard wel verlichting hebben en langs de wegen in het plangebied wordt straatverlichting geplaatst.

4.2 Effecten van het project

4.2.1 Natura 2000

Door het plan kunnen verschillende negatieve effecten optreden, ook in het aangrenzende Natura 2000-gebied. Alle effecten zijn te beschouwen als 'externe werking' omdat het bouwterrein (ruim) buiten het Natura 2000-gebied ligt. De mogelijke effecten zijn onder te verdelen in tijdelijke effecten tijdens de aanleg en effecten als gevolg van de aanwezigheid van de woningen. Daarnaast zijn er verstoringen mogelijk door bestaand gebruik.

4.2.1.1 Aanlegfase

Versnippering

Van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten. Soorten uit Polder Westzaan, die van de ene plaats naar de andere trekken en daarbij het plangebied passeren, kunnen gehinderd worden omdat de aard van het plangebied sterk verandert. Ook als het plangebied frequent gebruikt wordt als deel van het leefgebied door beschermde waarden uit Polder Westzaan, draagt het ongeschikt worden van dit gebied bij aan het uiteenvallen van leefgebied voor die soorten.

Hinder door geluid

Voorafgaand aan het bouwen van de woningen zullen werkzaamheden worden verricht waarbij de huidige vegetatie wordt verwijderd, het terrein bouwrijp zal worden gemaakt, riolering en wegen zullen worden aangelegd en tenslotte woningen zullen worden gebouwd. Bij de eerste aanlegfases (bouwrijp maken, riolering) zal veel worden gegraven en is geluid van (graaf)machines en vrachtauto's te verwachten. Bij het bouwen van de woningen moet eerst geheid worden waarbij per bouwfase een tijdsduur van ongeveer drie weken met heiwerkzaamheden wordt voorzien. De heiwerkzaamheden en andere ecologisch gevoelige werkzaamheden worden waar mogelijk uitgevoerd in de 'voor flora en fauna meest gunstige periode'.

Hinder door trillingen

Vooraf heien en andere bouwactiviteiten zorgen voor productie van trillingen met als mogelijk gevolg hinder in het Natura 2000-gebied.

Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen, etc.

Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in de natuurlijke omgeving.

Tijdens de werkzaamheden is veelvuldig sprake van de aanwezigheid van mensen in het plangebied en daar niet van nature thuishorende voorwerpen. Dit kan een verstoring effect hebben op relevante soorten in het Natura 2000-gebied.

4.2.1.2 Aanwezigheidsfase**Versnippering**

Versnippering door de werkzaamheden op het terrein kan een blijvend effect hebben.

Licht

Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Na de bouwwerkzaamheden zullen de gerealiseerde woningen worden verlicht en zal ook langs de wegen verlichting gaan branden.

Optische verstoring

Op het terrein zullen blijvend mensen kunnen rondlopen en niet-natuurlijke voorwerpen voorkomen.

4.2.1.3 Bestaand gebruik

Het terrein ligt braak en wordt op dit moment niet actief gebruikt. Het levert geen verstoring op voor beschermde waarden in Polder Westzaan.

4.2.2 FF-wet

Er worden geen zwaar beschermde waarden onder de FF-wet op het terrein zélf verwacht (zie §3.2.2). Rond het plangebied kunnen in het broedseizoen vogels broeden en mogelijk verblijven gebouwbe-wonende vleermuizen zoals Meervleermuis in de bebouwing rond het plangebied. Bovenstaande effecten kunnen ook op deze soorten van invloed zijn.

Ecologisch gevoelige werkzaamheden worden waar mogelijk uitgevoerd in de voor flora en fauna meest gunstige periode (tussen september en half maart). Er worden derhalve in het geheel geen

negatieve effecten verwacht voor broedvogels. Effecten op Meervleermuizen worden verderop besproken.

4.3 Gevoeligheid van de habitat-typen en soorten

4.3.1 Algemeen

De gevoeligheid van een habitattype of soort voor een storende factor bepaalt of er negatieve gevolgen kunnen zijn voor dat type of die soort. In Tabel 2 is voor de in Polder Westzaan relevante typen en soorten de gevoeligheid aangegeven voor de storende factoren. Hierbij is gebruik gemaakt van de 'Effectenindicator'[↩].

Er is daarbij uitgegaan van de activiteit 'woningbouw' maar er zijn enkele factoren verwijderd omdat ze niet optreden in het Natura 2000-gebied. Dit betreft verontreiniging, oppervlakteverlies en verdroging. Voor de typen en soorten die gevoelig zijn voor een of meer factoren zouden er dus mogelijk negatieve gevolgen kunnen zijn van het project.

→ <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx>

Tabel 2.

Gevoeligheid van de relevante typen en soorten in dit deel van Natura 2000-gebied Polder Westzaan voor de verschillende storende factoren. Zie tekst.

*ng = niet gevoelig, G = gevoelig, ZG = zeer gevoelig, nvt = niet van toepassing, ? = niet voldoende informatie om hierover een uitspraak te doen.
=prioritaire habitatsort

soorten	Storende factoren				
	Versnippering	Geluid	Licht	Trillingen	Optische verstoring
Habitattypen					
H1330 Schorren en zilte graslanden	G	nvt	nvt	nvt	G
H4010 Vochtige heiden	G	nvt	nvt	nvt	G
H6430 Ruigten en zomen	G	nvt	nvt	nvt	G
H7140 Overgangs- en trilvenen	G	nvt	nvt	nvt	G
Habitatsoorten					
H1134 Bittervoorn	ZG	ZG	G	ZG	G
H1149 Kleine modderkruiper	ZG	ZG	G	ZG	G
H1318 Meervleermuis	ZG	G	ZG	G	G
H1340* Noordse woelmuis	ZG	?	?	?	?
Broedvogels					
A021 Roerdomp	ZG	G	G	?	ZG
A292 Snor	G	G	G	ng	ng

5 Voortoets

5.1 Natuurbeschermingswet 1998

Hieronder wordt eerst een globale toets uitgevoerd en aldus nagegaan of een vergunning nodig is op grond van artikel 19d lid 1 van de Natuurbeschermingswet 1998. Dit gebeurt aan de hand van de hoofdvraag in §2.2.1.4, of er een kans is op verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied of een significant verstorend effect op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Er is sprake van een significant effect als er, als gevolg van een project of plan, effecten zijn waardoor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied op de lange termijn niet gerealiseerd kunnen worden. Onder effecten worden verstaan verslechtering van habitats en kwaliteit leefgebied van soorten, aantasting van natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied en significante verstoring van soorten.

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied (Figuur 1), de aard van het project, de daarbij optredende storende factoren en de gevoeligheid van de soorten daarvoor (§4.2 en Tabel 2), is het in dit stadium al duidelijk dat het plan geen significante gevolgen kan hebben voor de natuurlijke kenmerken van het gebied, oftewel de instandhoudingsdoelen ervan. Er is dus zeker geen significant negatief effect, maar mogelijk wel een negatief effect. Omdat er geen significante effecten zijn voor het Natura 2000-gebied, wordt hieronder verder gegaan met een zogenaamde verslechteringstoets.

5.2 Flora- en faunawet

Omdat geen zwaar beschermde waarden aanwezig zijn op het terrein (zie §3.2.2), versturende effecten tijdelijk zijn en ecologisch gevoelige werkzaamheden zoals het verwijderen van vegetatie, worden uitgevoerd in de voor flora en fauna meest gunstige periode (september-half maart) en er geen werkzaamheden plaatsvinden aan bestaande wateren, worden geen belangrijke negatieve gevolgen verwacht voor onder de FF-wet (zwaar) beschermd soorten.

5.3 Conclusie

Omdat er geen kans is op een significant negatief effect op beschermde waarden uit het Natura 2000-gebied, maar wel op een negatief effect, is een verslechteringstoets in het kader van de NB-wet nodig (zie volgende hoofdstuk).

Voor onder de Flora- en faunawet (zwaar) beschermde waarden worden geen belangrijke negatieve gevolgen verwacht bij uitvoer van de plannen.

6 Verslechteringstoets

De verslechteringstoets is een vervolg op de voortoets. De verslechteringstoets is nodig als een activiteit negatieve effecten op Natura 2000-doelen kan hebben, maar dat wel duidelijk is dat die negatieve effecten niet significant zijn. In de verslechteringstoets wordt nader onderzocht of de activiteit een verslechtering van de habitattypen, leefgebieden van soorten of soorten tot gevolg kan hebben. In principe worden dezelfde typen gegevens aangeleverd als in de voortoets, zij het dat een globaal onderzoek nu niet meer voldoende is; het gegevensbestand moet uitgebreider, gedetailleerder en actueler zijn, zodat het bevoegd gezag de zekerheid over de omvang van de effecten krijgt die in de voortoets nog niet kon worden gegeven. Bij de afweging of de verslechtering of verstoring onaanvaardbaar is, heeft het bevoegd gezag een grotere beleidsvrijheid dan wanneer de vergunningaanvraag via de passende beoordeling verloopt. Het bevoegd gezag kan rekening houden met de aanwezigheid van redenen van openbaar belang, de mogelijkheid om te compenseren en andere relevante overwegingen.

Bij een verslechteringstoets brengt de initiatiefnemer gedetailleerd in kaart wat de effecten (kunnen) zijn van de activiteit op de relevante natuurwaarden in het gebied en welke verzachtende (mitigerende) maatregelen hij van plan is te nemen.

6.1 Effectbeoordeling

In onderstaande paragrafen wordt per storende factor van ontwikkeling van het plangebied beschreven wat de gevolgen (kunnen) zijn voor de gevoelige of zeer gevoelige soorten en typen in het nabij gelegen Natura 2000-gebied (zie Tabel 2).

Daar waar effecten worden beschreven, worden de gevolgen alleen beschreven voor die habitattypen en die soorten die inderdaad op enige manier daarvan gevolgen zouden kunnen ondervinden (vgl. Tabel 2). De niet genoemde typen en soorten (zie hoofdstuk 3) zijn wel degelijk meegenomen in de beoordeling of de effecten gevolgen daarvoor zouden kunnen hebben.

6.1.1 Versnippering

Omdat het plangebied ruim buiten het Natura 2000-gebied ligt wordt het niet gebruikt door soorten uit dat gebied om van het ene deel naar het andere te komen. Het droge, ruige biotoop in het plangebied is slechts marginaal geschikt als (deel van) het leefgebied van de aangemelde soorten uit Polder Westzaan. Van versnippering van leefgebied door het verdwijnen ervan zal daarom geen sprake zijn.

Als door verlichting of geluid vliegroutes van Meervleermuizen tussen foerageergebieden in Polder Westzaan en verblijfplaatsen (in

bebouwing) minder geschikt of ongeschikt worden, zou dat tot versnippering kunnen leiden. Deze effecten worden echter onder de desbetreffende storingsbronnen besproken.

Gevolgen

Er zullen geen negatieve gevolgen zijn voor de aantallen van de relevante soorten of habitattypen in het Natura 2000-gebied.

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de ligging en de aard van de activiteiten geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied door versnippering en uiteenvallen van leefgebieden.

6.1.2 Hinder door geluid

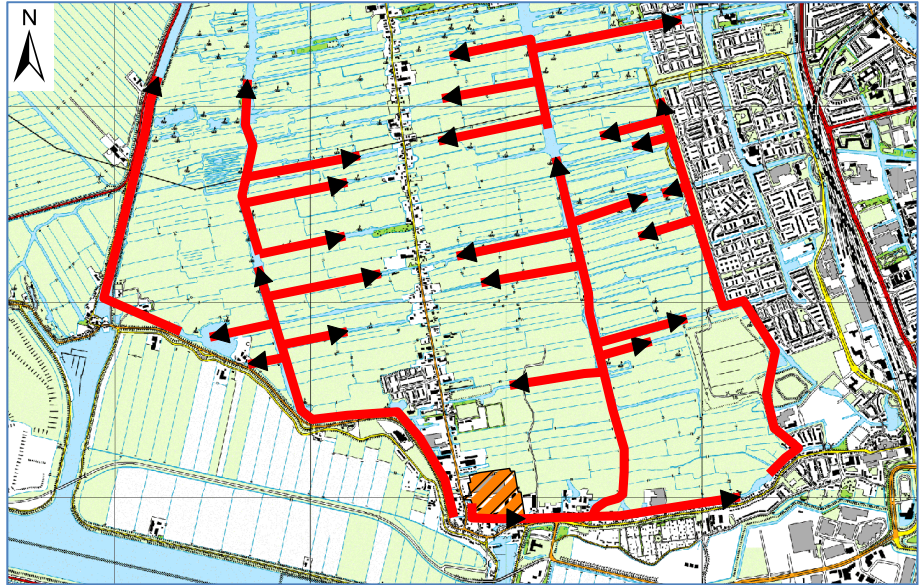
De relevante vissen, de Meervleermuis en beide broedvogels zijn gevoelig voor verstoring door geluid. Met name heien kan voor veel geluidsoverlast zorgen. Vanwege de grote afstand (ruim 1,5 km) van de werkzaamheden tot de dichtstbijzijnde moerassen waar moerasvogels voorkomen, worden op deze soorten geen versturende effecten verwacht. De moerasvogels zijn ook niet dichter in de buurt van het plangebied te verwachten omdat potentieel leefgebied rond het plangebied geheel ontbreekt voor deze soorten. Snor is daarbij een weinig mobiele soort.

Voor vissen geldt dat geluid onder water sterk wordt gedempt en de gevoeligheid van deze dieren vooral onderwatergeluid van sloopschroeven, sloopmotoren en dergelijke betreft. Vissen in het Natura 2000-gebied bevinden zich bovendien op minimaal 450 meter afstand van het plangebied.

Hinder door geluid is verder een tijdelijke storingsbron en bij heiwerkzaamheden is sprake van een storingsbron waaraan gewenning kan optreden omdat de storingsbron voorspelbaar is en geen werkelijk gevaar oplevert (zie KRIJGSVELD ET AL., 2004 EN 2008). Voor wat betreft geluid van verkeer en eventuele (permanente) toename daarvan na het in gebruik nemen van de gebouwde woningen, wordt geen versturend effect verwacht op de vleermuizen omdat deze geluidsbron beperkt is en in de huidige situatie reeds verkeersgeluid bestaat en gewenning daaraan is opgetreden.

De Meervleermuis kan tijdens zijn actieve periode 's nachts niet worden gestoord door geluid van het woningbouwproject omdat de werkzaamheden niet in het donker worden uitgevoerd. Of verstoring van Meervleermuizen tijdens de rustperiode overdag optreedt hangt af van de precieze periode waarin de heiwerkzaamheden worden uitgevoerd en de plek waar de dieren momenteel verblijven. Tussen september en april kan geen negatief effect optreden omdat de dieren niet in het gebied kunnen worden verwacht. Als heien wordt uitgevoerd in de periode dat Meervleermuis aanwezig is, kan enige

Figuur 4.
 Mogelijke vliegroutes
 van Meervleermuizen
 naar en door Polder
 Westzaan over en langs
 bredere wateren.

overlast optreden, deze is echter tijdelijk en er zal gewenning optreden. Het betreft overlast buiten het Natura 2000-gebied.

Gevolgen

Verstoring door geluid kan alleen van belang zijn voor buiten het Natura 2000-gebied verblijvende Meervleermuizen en alleen als werkzaamheden met sterke geluidsproductie plaatsvinden in de periode tussen (globaal) april-september. Eventuele verstoring door geluid is tijdelijk en naar verwachting treedt gewenning op.

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de ligging, de uitvoering en de aard van de activiteiten geen belangrijke negatieve gevolgen zullen zijn voor het Natura 2000-gebied. Als binnen de kraam/zomerverblijfperiode van Meervleermuizen wordt geheid is beperkte, tijdelijke verstoring, afhankelijk van de precieze kolonieverblijfplaats, wel mogelijk.

6.1.3 Hinder door licht

Verstoring door toename van de lichtbelasting treedt op nadat de eerste woningen zijn gerealiseerd. Hinder door licht kan direct zijn (luminantie) als een dier recht naar een lichtbron toe vliegt en in de lichtbron kijkt. Hinder door licht kan ook indirect optreden omdat door strooilicht de 'achtergrondonkerheid' vermindert (illuminantie). Lichtsterkte wordt gemeten in lumen (lm).

Ook voor licht zijn de relevante vissen, moerasvogels en de Meervleermuis gevoelig. Gezien de grote afstand van de nieuwe huizen tot plekken waar moerasvogels en relevante vissen in het Natura 2000-gebied voorkomen kan geen negatief effect optreden op deze soorten in het Natura 2000-gebied. Moerasvogels zullen ook niet in de buurt van het plangebied komen om voedsel te zoeken omdat geschikt biotoop ontbreekt.

Meervleermuizen kunnen tussen verblijfplaatsen in de bebouwing en foerageergebieden in Polder Westzaan langs het plangebied vliegen en daar verstoord worden door nieuwe verlichting in de woonwijk. Daarbij moet worden opgemerkt dat ook in de huidige situatie de vleermuizen te maken hebben met verlichting van woningen en straatverlichting van het Zuideinde. Gezien de ligging van het plangebied wordt, gezien de ligging van bredere wateren ten opzichte van het plangebied, vooral zuidelijk daarvan enige vliegactiviteit verwacht. In Figuur 4 is op grond van de loop van bredere wateren aangegeven waar vliegbewegingen van Meervleermuizen kunnen worden verwacht, er van uitgaande dat de dieren de bredere wateren volgen. Lichthinder op de ten zuiden van het plangebied gelegen waterpartij zal, na het realiseren van de nieuwe woningen in het plangebied, iets vermeerderen ten opzichte van de huidige situatie. Er is langs dit water echter ook nu al sprake van enige verlichting. Verder zijn geen bruggen e.d. voorzien met verlichting zodat alleen illuminantie (indirecte verlichting) een rol speelt.

Gevolgen

Alleen voor de Meervleermuis kan verlichting in het zuidelijk deel van het plangebied leiden tot lichte (extra) verstoring. De Meervleermuizen kunnen echter makkelijk uitwijken en hebben in het bebouwingslint ook nu al te maken met licht. De extra lichtbronnen zullen daarom geen significante verstoring opleveren voor de soort.

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de ligging en de aard van het woningbouwproject geen belangrijke negatieve gevolgen kunnen zijn voor de Meervleermuis in het Natura 2000-gebied als gevolg van lichthinder.

6.1.4 Hinder door trillingen

Voor trillingen geldt in grote lijnen hetzelfde als voor geluid. Belangrijke trillingen treden vooral op bij heien. Alleen de Meervleermuis kan mogelijk hinder ondervinden door trilling als geheid wordt tussen april en september. Hinder door trillingen is tijdelijk en door de venige grond worden sterke trillingen gedempt.

Gevolgen

Als wordt geheid in de periode september-april, wordt geen negatief gevolg verwacht omdat de Meervleermuis niet in het gebied aanwezig is. Andere beschermde waarden komen op te grote afstand voor om in belangrijke mate gestoord te worden door trillingen.

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de ligging en de aard van de activiteiten geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied door trillingen tijdens de bouwwerkzaamheden. Als binnen de

kraam/zomerverblijfperiode van Meervleermuizen wordt geheid is beperkte, tijdelijke verstoring, afhankelijk van de precieze kolonieverblijfplaats, wel mogelijk.

6.1.5 Optische verstoring

Bij het bouwrijp maken van het terrein en het bouwen van de woningen komen extra mensen op het terrein en ook als de woningen eenmaal in gebruik zijn zal sprake zijn van extra menselijke activiteit. De mensen op het terrein zijn echter op veel te grote afstand van Polder Westzaan om enige versturende invloed te hebben daarop. Daarnaast wordt het terrein op termijn afgescheiden met groen.

Gevolgen

Er kunnen geen negatieve gevolgen zijn voor de aantallen in het Natura 2000-gebied door optische verstoring omdat het gebied op te grote afstand ligt en afgeschermd wordt door begroeiing.

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de ligging en de aard van de activiteiten geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied.

6.2 Conclusie Verslechteringstoets

Er wordt door de plannen geen verslechtering verwacht van natuurlijke habitats binnen Polder Westzaan. Verstoring van relevante soorten door optische verstoring of versnippering wordt in het geheel niet voorzien. Toenemende verlichting na realisatie van woningen zal kunnen leiden tot een zeer beperkte extra verstoring van vliegroutes van Meervleermuis. Deze verstoring is niet significant.

Geluid en trillingen kunnen alleen een beperkt en tijdelijk effect hebben op (buiten het Natura 2000- gebied verblijvende) Meervleermuizen in de periode dat deze in het gebied te verwachten zijn (globaal april-september). Deze effecten leiden niet tot significante verstoring.

6.3 Cumulatieve effecten

Er zijn geen andere plannen en projecten bekend die spelen in en bij Natura 2000-gebied Polder Westzaan die in combinatie met dit project, kunnen leiden tot significant versturende effecten.

7

Samenvatting van de conclusies

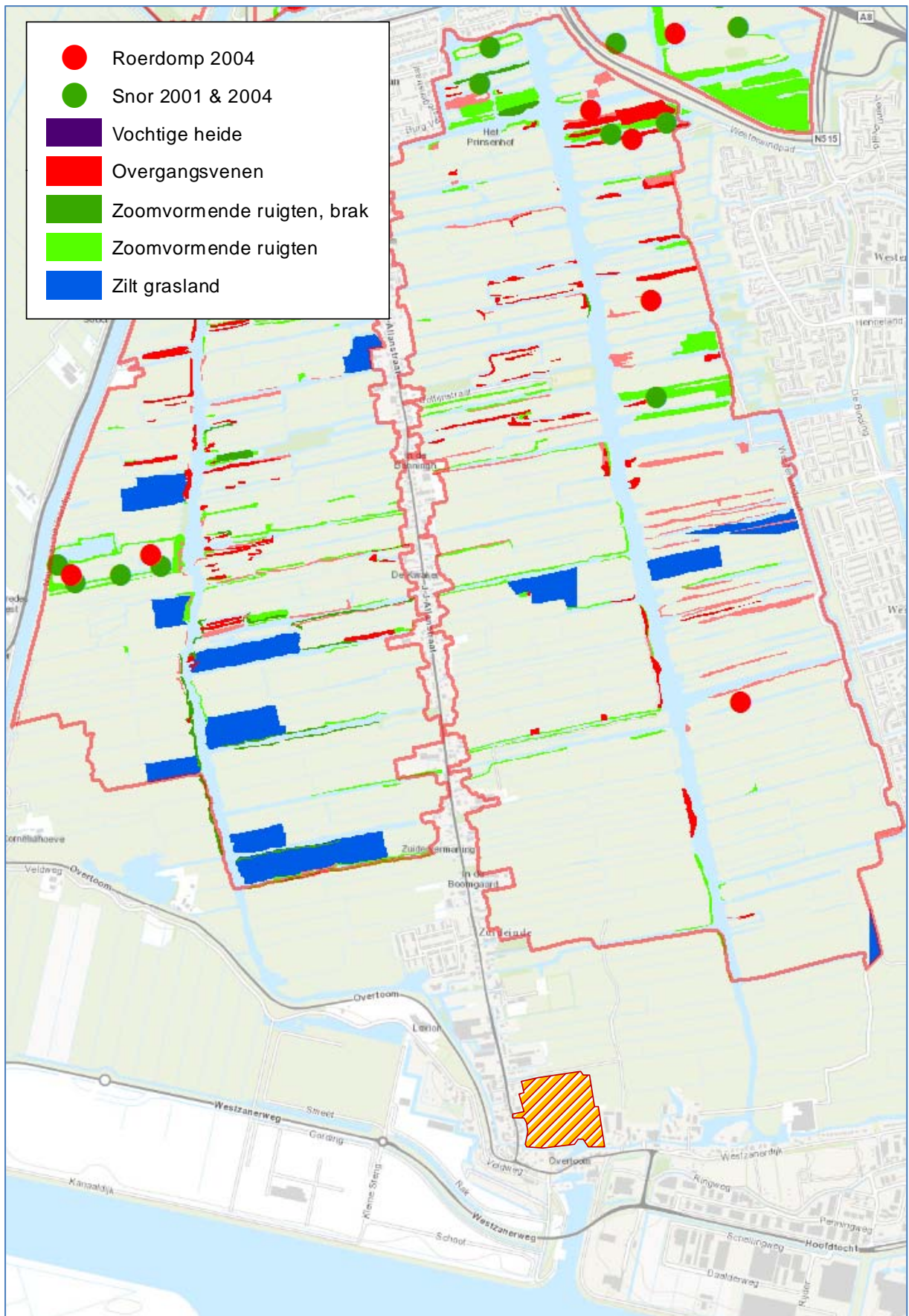
- ♣ Er worden op voorhand geen significant negatieve effecten verwacht van de te realiseren woningbouw in plangebied 'Westzanerwerf' op onder de NB-wet beschermde waarden van Natura 2000-gebied Polder Westzaan.
- ♣ Uit de uitgevoerde verslechteringstoets blijkt dat er door de plannen geen verslechtering verwacht wordt van natuurlijke habitats binnen Polder Westzaan of van significante verstoring van relevante soorten. De instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied komen niet in gevaar.
- ♣ Er worden ook geen belangrijke negatieve gevolgen verwacht bij het uitvoeren van de plannen voor soorten die (zwaar) zijn beschermd onder de FF-wet. Het is niet nodig ontheffing aan te vragen voor zwaar beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet.

8 Literatuur

- BEER, R. DE & M. VAN STRAATEN, 2008. *Westzanerwerf te Westzaan, Inventarisatie beschermde flora en amfibieën in 2008*. Van der Goes en Groot, Alkmaar
- BEER, R. DE, 2008. *Westzanerwerf te Westzaan, Toetsing in het kader van de Flora- en faunawet*. Van der Goes en Groot, Alkmaar
- DAMM, T. & R. DE BEER, 2012. *Voortoets Voorontwerp Bestemmingsplan Landelijk Gebied Westzaan, Toetsing aan Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet*. G&G-rapport 2012-8, Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- HAARSMA, A-J, 2012. *De Meervleermuis en Natura 2000 in Nederland op grond van onderzoek tussen 2002 en 2012*. <http://www.batweter.nl/index.php/component/attachments/download/34> A-J Haarma, Heemstede.
- JANSSEN, J.A.M. & J.H.J. SCHAMINÉE, 2003. *Europese natuur in Nederland. Habitattypen*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- JANSSEN, J.A.M. & J.H.J. SCHAMINÉE, 2004. *Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noord-hollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- KRIGSVELD, K.L., R.R. SMITS & J. VAN DER WINDEN, 2008. *Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie*. Bureau Waardenburg bv, Vogelbescherming Nederland.
- KRIGSVELD, K.L., S.M.J. VAN LIESHOUT, J. VAN DER WINDEN & S. DIRKSEN, 2004. *Verstoringsgevoeligheid van vogels. Literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie*. Bureau Waardenburg bv, Vogelbescherming Nederland.
- MINISTER VAN LNV, 2006a. *Natuurbeschermingswet 1998; bestaand gebruik en vergelijking implementatie andere lidstaten*. Brief d.d. 1 september 2006, kenmerk TRCJZ/2006/2808.
- MINISTERIE VAN LNV, 2005. *Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998*. Versie september 2005. Ministerie van LNV, Den Haag.
- MOLENAAR, J.G. DE, 2003. *Lichtbelasting. Overzicht van de effecten op mens en dier*. Alterra-rapport 778, Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte, Wageningen.
- NEUMANN, F. & H.E. WOLDENDORP (RED.), 2003. *Praktijkboek Habitattoets. Praktische leidraad voor de toepassing van natuurbeschermingswetgeving bij projecten in Nederland en Vlaanderen*. Sdu Uitgevers, Den Haag.

- ROOMEN, M.W.J. VAN, A. BOELE, M.J.T. VAN DER WEIDE, E.A.J. VAN WINDEN & D. ZOETEBIER 2000. *Belangrijke vogelgebieden in Nederland, 1993-97. Actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden*. SOVON-informatierapport 2000/01. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- VEER, R. VAN 'T, T. KISJES & N. SMINIA, 2012. *Natuuratlas Zaanstad*. Stichting Uitgeverij Noord-Holland.
- VEER, R. VAN 'T & D. HOOGBOOM, 2008. *Atlas van de Natura 2000-gebieden in Laag Holland*. Landschap Noord-Holland, Heiloo.
- WINK, P., 2004. *Jurisprudentie habitatrictlijn. Artikel 6, tweede lid, Habitatrictlijn*. Meurs Juristen Nieuwsbrief 2(1): 3-4.

Bijlage 1 Aangemelde Vogelsoorten en Habitattypen in Polder Westzaan

Bijlage 2 Noordse woelmuis in Polder Westzaan

